

Fundusze inwestycyjne, towarzystwa funduszy inwestycyjnych,

Art. 2 ust. 2

29/12/2009 r.

Czy w przypadku towarzystw funduszy inwestycyjnych rejestracji będą podlegać transakcje zbycia jednostek inwestycyjnych?

Odpowiedź: Zgodnie z art. 2 pkt 2c *ustawy*, przeniesienie własności lub posiadania wartości majątkowych, w tym jednostek uczestnictwa, jest transakcją. W związku z tym obrót jednostkami uczestnictwa pomiędzy uczestnikiem funduszu a towarzystwem funduszy inwestycyjnych podlega rejestracji w trybie i na zasadach określonych w *ustawie*.

Zwolnienie z obowiązku rejestracji w trybie art. 8 ust. 1e pkt 3 *ustawy* dotyczy przelewów przychodzących i nie obejmuje swoim zakresem transakcji zbycia przez fundusz jednostek uczestnictwa.

W związku z powyższym aktualne pozostaje stanowisko, zgodnie z którym transakcja zbycia jednostek uczestnictwa podlega rejestracji przez fundusz w trybie i na zasadach określonych w *ustawie*.

art. 8b

23/02/2010 r.

Zgodnie z przepisem art. 17 *ustawy z dnia 25 czerwca 2009 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł oraz o przeciwdziałaniu finansowaniu terroryzmu oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2009 r. Nr 166, poz. 1317)*, zwana dalej *Nowelą* Towarzystwo ma obowiązek przeprowadzenia do dnia 22 października 2010 r. w stosunku do dotychczasowych klientów, na podstawie analizy, ocenę ryzyka. W opinii Towarzystwa wykładnia celowościowa przepisu art. 17 *Noweli* przemawia za przeprowadzeniem oceny ryzyka wyłącznie dla dotychczasowych klientów, którzy na moment przeprowadzania oceny ryzyka są nadal klientami Towarzystwa (posiadają umowę ubezpieczenia w mocy).

Odpowiedź: Art. 17 *noweli* mówi o obowiązku przeprowadzenia przez instytucje obowiązane na podstawie analizy oceny ryzyka, wskazując jednocześnie, że odnosi się ona do dotychczasowych klientów. Przypadki, o których mowa w Państwa piśmie dotyczą między innymi byłych klientów, z którymi w chwili obecnej instytucja nie posiada żadnych relacji, to znaczy nie wiąże jej z klientem umowa ubezpieczenia.

Mając na względzie powyższe należy stwierdzić, że bezzasadnym byłoby przeprowadzanie oceny ryzyka w stosunku do byłych klientów, jednocześnie potwierdzamy przedstawione w Państwa piśmie podejście Towarzystwa jako właściwe.

21/04/2010 r.

Zgodnie z brzmieniem art. 8b *ustawy*, instytucje obowiązane zobligowane są do stosowania środków bezpieczeństwa finansowego, w tym identyfikacji beneficjenta rzeczywistego. Jak powinna postąpić instytucja obowiązana, gdy nie otrzyma informacji o beneficjencie rzeczywistym?

Odpowiedź: Zgodnie z postanowieniami art. 8b ust. 3 pkt 2 *ustawy* instytucja obowiązana ma obowiązek podejmowania czynności, z zachowaniem należytej staranności, w celu identyfikacji beneficjenta rzeczywistego. Należyta staranność w kwestii ustalania rzeczywistego beneficjenta powinna znaleźć odzwierciedlenie w wewnętrznej procedurze i przejawiać się dążeniem do ustalenia jego tożsamości. Instytucja obowiązana powinna zweryfikować informacje podane przez klientów w oparciu o dostępne jej narzędzia i dokumenty. Oznacza to, że powinna dążyć do identyfikacji tego beneficjenta na tyle daleko na ile jest to możliwe. Więc, jedynie w sytuacjach wyjątkowych, gdy instytucja obowiązana nie będzie w stanie uzyskać dalszych informacji, poza tymi, które ustaliła, uznaje się, że zostały zastosowane środki bezpieczeństwa finansowego, lub jeżeli jest to możliwe, należy podjąć inne czynności adekwatne w danej sytuacji.

art. 9d ust. 1 pkt 1

21/04/2010 r.

Czy fundusze inwestycyjne lub towarzystwa ubezpieczeniowe można uznać za podmioty świadczące usługi finansowe? W związku z czym czy można wobec nich zastosować art. 9d ust. 1 ustawy?

Odpowiedź: Do podmiotów świadczących usługi finansowe zaliczają się zarówno fundusze i towarzystwa funduszy inwestycyjnych jak i towarzystwa ubezpieczeniowe. Wobec czego instytucja obowiązana, w myśl art. 9d ust. 1 pkt 1 *ustawy*, może odstąpić od stosowania przepisów art. 8b ust. 3 pkt 1-3 *ustawy*, gdy ich klient jest podmiotem świadczącym usługi finansowe, mający siedzibę na terytorium państwa członkowskiego Unii Europejskiej albo państwa równoważnego.

art. 9i

27/04/2010 r.

Czy na podstawie art. 9i ustawy, w świetle specyfiki działalności funduszy inwestycyjnych, podmiot pośredniczący w dystrybucji jednostek uczestnictwa funduszy inwestycyjnych, będący jednocześnie podmiotem świadczącym usługi finansowe w rozumieniu ustawy, zobligowany jest do zbierania i przekazywania do instytucji obowiązanej w której imieniu i interesie działa danych, potwierdzających zastosowanie środków bezpieczeństwa finansowego, o których mowa w art. 8b ust. 3 pkt 1-3 ustawy?

Odpowiedź: Art. 9i *ustawy* dopuszcza możliwość wykorzystania przez instytucje obowiązane, rezultatów podjętych środków należytej staranności wobec swoich klientów przez podmioty świadczące usługi finansowe. Instytucja obowiązana w przedmiotowym zakresie może uznać obowiązki, o których mowa w art. 8b ust. 3 pkt. 1-3 *ustawy*, za zrealizowane, gdy wykonane zostaną przez podmiot świadczący usługi finansowe mający siedzibę na terytorium państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub państwa równoważnego, pod warunkiem zapewnienia przekazania na każde żądanie instytucji obowiązanej kopii dokumentów lub informacji potwierdzających zastosowanie środków bezpieczeństwa finansowego. W związku z powyższym, podmiot świadczący usługi finansowe, będący jednocześnie dystrybutorem jednostek uczestnictwa dla funduszu mający siedzibę na terytorium Państwa Członkowskiego, jest zobligowany do zbierania

i przekazywania na żądanie instytucji obowiązanej, w której imieniu działa, kopii dokumentów lub informacji potwierdzających zastosowanie środków bezpieczeństwa finansowego. W przypadku gdy podmiot świadczący usługi finansowe posiada siedzibę poza terytorium Unii Europejskiej, instytucja obowiązana, winna zapewnić sobie powyższą możliwość w stosownych umowach.

art. 20d ust. 1

21/04/2010 r.

Art. 20d ustawy nakłada na instytucje obowiązane obowiązek zamrożenia środków finansowych klientów na podstawie prawa Unii Europejskiej wprowadzającego szczególne środki ograniczające przeciwko niektórym osobom, grupom lub podmiotom oraz przepisów wydanych na podstawie art. 20d ust. 4 ustawy. Powstaje jednak wątpliwość co do momentu czasowego, w którym pojawia się zobowiązanie do zamrożenia środków.

Odpowiedź: Listy restrykcyjne stanowią załączniki do rozporządzeń Rady Unii Europejskiej (Komisji) i są bezpośrednio obowiązujące we wszystkich państwach członkowskich. Listy te aktualizowane są w regularnych odstępach 6 miesięcznych, jednakże mogą zostać w każdym czasie zmienione na wniosek państwa członkowskiego lub Komisji Europejskiej. Zmiany zostają uwzględnione na stronach dotyczących stosunków zewnętrznych Unii Europejskiej (http://ec.europa.eu/external_relations/cfsp/sanctions/list/consol-list.htm) nie później niż w terminie 2 tygodni. Pragnę przy tym zauważyć, że każdorazowa zmiana listy wymaga nowelizacji rozporządzenia, a zatem konieczna jest stosowna publikacja w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej (seria L)(<http://eur-lex.europa.eu/JOIndex.do?ihmlang=en>).

Zarówno przepisy wspólnotowe jak i przepisy krajowe nie wskazują konkretnego momentu, w którym pojawia się obowiązek zamrożenia środków, w istocie zamrożenie powinno nastąpić niezwłocznie po tym, jak instytucja powoźmie wiedzę, że dana osoba została wskazana na liście podmiotów, do których zastosowanie mają środki restrykcyjne w postaci zamrożenia funduszy.

Nie ma zatem przeszkód, aby skanowanie uczestników funduszu odbywało się w odstępach kwartalnych lub półrocznych, **pod warunkiem że skanowanie będzie miało miejsce również w ślad za wprowadzonymi zmianami w załącznikach zawierających listy osób, grup lub podmiotów.**

21/04/2010 r.

Jak należy rozumieć definicję zamrażania wartości majątkowych, w kontekście umów zawartych z klientami przed wejściem w życie przepisów restrykcyjnych?

Odpowiedź: Na podstawie treści art. 2 pkt 6a *ustawy* poprzez zamrożenie rozumie się zapobieganie przenoszeniu, zmianie, wykorzystaniu wartości majątkowych lub przeprowadzaniu transakcji w jakikolwiek sposób, który może spowodować zmianę ich wielkości, wartości, miejsca, własności, posiadania, charakteru, przeznaczenia lub jakąkolwiek inną zmianę, która może umożliwić lub zamianie korzystanie z wartości majątkowych.

Przepisy rozporządzeń wspólnotowych wprowadzających szczególne środki ograniczające nakładają obowiązek m.in. zamrożenia funduszy oraz wprowadzają zakaz ich udostępniania bezpośrednio lub pośrednio podmiotowi wskazanemu na liście. Wskazania przy tym wymaga, iż obowiązek zamrożenia funduszy jest bezwzględny i w tym zakresie instytucje nie są uprawnione do jakichkolwiek działań, które spowodowałyby zmniejszenie wartości zamrożonych funduszy, chyba że na mocy decyzji władz krajowych część z zamrożonych środków została zwolniona z zamrożenia. Przepisy poszczególnych rozporządzeń, jak również przepisy krajowe wskazują przypadki, w których może nastąpić zwolnienie zamrożonych środków między innymi z przyczyn humanitarnych lub innych, przewidzianych w konkretnym rozporządzeniu.

Z uwagi na fakt, iż szczególne środki ograniczające przeciwko niektórym osobom, grupom lub podmiotom wprowadzane są w formie rozporządzeń ich postanowienia nie wymagają implementacji do prawa krajowego, lecz obowiązują bezpośrednio we wszystkich Państwach Członkowskich Unii Europejskiej. Każde z rozporządzeń szczegółowo określa zastosowaną w rozporządzeniu terminologię i poszczególne obowiązki, a także wyjątki od generalnych zasad dotyczących stosowania środków ograniczających. Wskazania wymaga, iż przepisy rozporządzeń, pomimo stopniowej unifikacji, różnią się niektórymi postanowieniami, oznacza to, że należy uważnie zapoznawać się z ich treścią, która wielokrotnie szczegółowo reguluje kwestie związane z możliwością dokonywania operacji finansowych.

Należy zauważyć, że wyjątkiem od generalnego zakazu udostępniania funduszy są przepisy przewidziane w rozporządzeniach, zgodnie z którymi zakaz ten nie ma zastosowania do naliczania odsetek lub innych należnych dochodów. Co do zasady również płatności wynikające z umów, porozumień lub zobowiązań zawartych przed dniem, w którym rachunki te zaczęły podlegać środkom ograniczającym mogą zasilić zamrożony rachunek. Warunkiem jest jednak aby takie dodatki lub płatności zostały zamrożone. Takie brzmienie przepisu ma na celu z jednej strony ochronę osób, które dokonują płatności na rzecz podmiotów z listy jeżeli płatność jest uzasadniona wcześniej zawartą umową przy jednoczesnym zachowaniu celu środków restrykcyjnych, jakim jest w przedmiotowym przypadku uniemożliwienie korzystania z funduszy przez osoby wskazane na listach sankcyjnych.

Jak już jednak zostało wskazane powyżej możliwość na wykonanie jakichkolwiek operacji, dokonanych na mocy zezwolenia właściwych władz lub bez konieczności uzyskania takiego zezwolenia, musi wynikać bezpośrednio z przepisów rozporządzenia.

Reasumując należy zatem stwierdzić, że każdorazowe zamrożenie wartości majątkowych powinno odbywać się w trybie i na zasadach określonych w rozporządzeniu wprowadzającym konkretne środki ograniczające. Każdorazowe powiększenie kwoty zamrożonej powinno odbyć się na zasadach opisanych w rozporządzeniu.

Tryb zwalniania zamrożenia wartości majątkowych został określony w ustawie.

art. 35 ust. 1

21/04/2010 r.

Czy norma art. 35 ust. 1 ustawy odnosi się także do podmiotów działających w interesie i na rzecz funduszy inwestycyjnych, w szczególności, czy obowiązki wskazane w art. 35

ust. 1 ustawy powinny dotyczyć również dystrybutorów jednostek uczestnictwa funduszy inwestycyjnych oraz agenta transferowego?

Odpowiedź: Zgodnie z art. 35 ust. 1 *ustawy* sankcje karne, grożą także podmiotom, które działając w imieniu i interesie instytucji obowiązanej, wbrew przepisom ustawy, nie dopełniają obowiązków wskazanych w art. 35 ust.1 pkt 1-6 *ustawy*. W przypadkach wskazanych przez Państwa będzie to agent transferowy i dystrybutor jednostek.